

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН РЕГІОНУ
(БЛИЗЬКИЙ СХІД)”
(для бакалаврів)

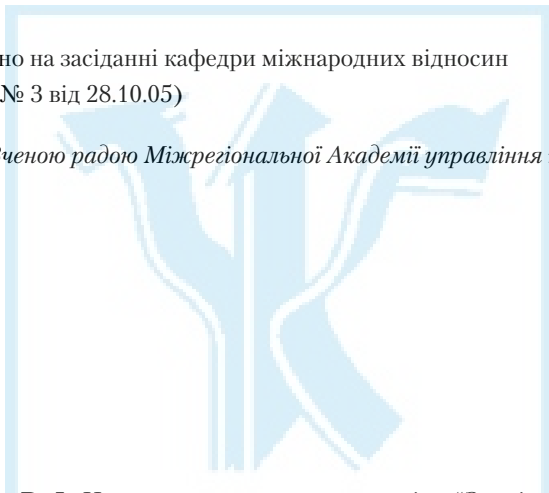
МАУП

Київ 2005

Підготовлено професором кафедри міжнародних відносин
В. І. Головченком

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
(протокол № 3 від 28.10.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Головченко В. І. Навчальна програма дисципліна “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)” є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр” зі спеціальності “Країнознавство” напрям “Міжнародні відносини”.

Мета курсу — оптимізація навчального процесу шляхом формування у студентів уявлення про систему регіональних міжнародних відносин і механізм вироблення зовнішньої політики держави; розуміння глобальних і регіональних тенденцій світового розвитку, закономірностей і особливостей утворення сучасної політичної карти світу; ознайомлення студентів із найважливішими питаннями міжнародної діяльності провідних країн Близькосхідного регіону.

Основні завдання курсу:

- ознайомлення студентів із понятійно-категоріальним апаратом дисципліни “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)”;
- вивчення геополітичних, культурно-цивілізаційних, історичних, суспільно-економічних і політико-правових особливостей формування зовнішньої політики країн Близькосхідного регіону;
- використання дисциплінарних знань для формування сучасного “образу” майбутньої професії.

У результаті вивчення курсу студенти повинні

знати:

- друковані, інтернетівські й мультимедійні джерела зовнішньополітичної інформації;
- особливості системного і комплексного підходу в дослідженнях зовнішньополітичної діяльності країн і регіонів;
- дефініції держави, країни, їх роль у міжнародних відносинах;
- загальну структуру зовнішньополітичних досліджень;

уміти:

- добирати, систематизувати й аналізувати зовнішньополітичну інформацію;
- будувати загальну схему характеристики міжнародної діяльності країни регіону;
- застосовувати системний підхід при побудові схеми зовнішньополітичних досліджень;
- визначати місце держави в міжнародних відносинах регіону й частини світу;

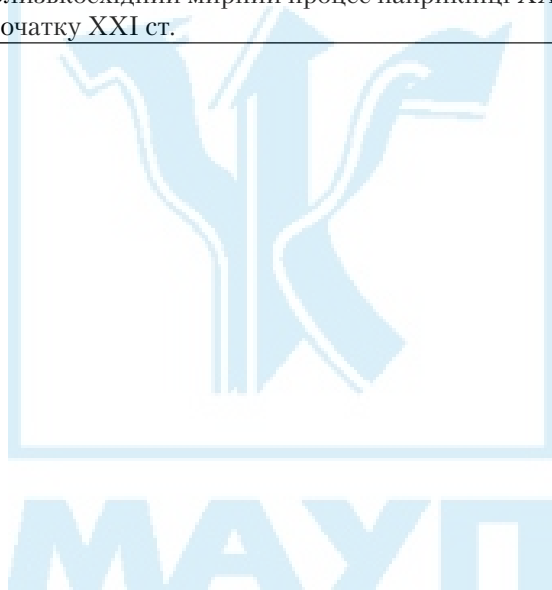
- використовувати системний (геосистемний і геокомплексологічний) підхід при характеристиці міжнародного становища країни чи держави.

Навчальна дисципліна “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)” вивчається студентами на IV курсі протягом 8-го семестру.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН РЕГІОНУ
(БЛИЗЬКИЙ СХІД)”

№ пор.	Назва теми і лекції
1	2
	<p>I. Формування сучасної політичної карти Близькосхідного регіону і виникнення палестинської проблеми</p> <p>1 Криза світової і колоніальної системи та Близькому й Середньому Сході після Першої світової війни</p> <p>2 Завершення деколонізації Близькосхідного регіону після Другої світової війни</p> <p>II. Міжнародне становище і зовнішня політика Турецької Республіки та Ірану після Другої світової війни</p> <p>3 Головні напрями зовнішньої політики Туреччини й Ірану в серединні 40-х — наприкінці 70-х років ХХ ст.</p> <p>4 Міжнародне становище і зовнішня політика Туреччини та Ірану у 80-ті роки ХХ — на початку ХХІ ст.</p> <p>III. Афганістан в орбіті геополітичних інтересів наддержав і сусідніх країн</p> <p>5 Міжнародне становище і зовнішня політика Афганістану після Другої світової війни</p> <p>IV. Особливості зовнішньої політики країн Арабського Сходу (Машрику) після Другої світової війни</p> <p>6 Зовнішня політика республіканських режимів Арабського Сходу</p>

1	2
7	Зовнішня політика монархій Машрику V. Ескалація близькосхідного конфлікту наприкінці 40-х – 80-х роках XX ст.
8	Близькосхідний конфлікт у другій половині 40-х – наприкінці 60-х років XX ст.
9	Поворот від війни до пошуків миру в близькосхідному конфлікті (початок 70-х – 80-ті роки XX ст.) VI. Сучасний стан і перспективи близькосхідного урегулювання
10	Близькосхідний мирний процес наприкінці XX – на початку XXI ст.

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА РЕГІОНУ
(БЛИЗЬКИЙ СХІД)”

Тема I. Формування сучасної політичної карти Близькосхідного регіону і виникнення палестинської проблеми

Лекція 1. Криза світової колоніальної системи на Близькому й Середньому Сході після Першої світової війни

Підсумки Першої світової війни на Близькому і Середньому Сході. Проголошення Турецької Республіки. Зародження Палестинської проблеми. Створення Іраку, Трансйорданії й Саудівської Аравії.

Лекція 2. Завершення деколонізації Близькосхідного регіону після Другої світової війни

Здобуття незалежності Сирією й Ліваном. Створення Ліги арабських держав. Деколонізація британських володінь на Аравійському півострові й міжнародне врегулювання громадянської війни в Північному Ємені 1962–1970 рр.

Література [1; 6; 7; 10; 17; 55; 74; 78; 92]

Тема II. Міжнародне становище і зовнішня політика Турецької Республіки та Ірану після Другої світової війни

Лекція 3. Головні напрями зовнішньої політики Туреччини й Ірану в середині 40-х — наприкінці 70-х років XX ст.

Ускладнення міжнародного становища Турецької Республіки й Ірану по завершенні Другої світової війни. Утвердження прозахідної орієнтації в зовнішній політиці офіційних Анкари і Тегерана.

Лекція 4. Міжнародне становище і зовнішня політика Туреччини та Ірану у 80-ті роки XX — на початку XXI ст.

Радикалізація зовнішньої політики Ірану з перемогою Ісламської революції 1979 р. Активізація близькосхідного напрямку зовнішньої політики Турецької Республіки. Політика Туреччини й Ірану щодо учасників СНД.

Література [1; 14–15; 16; 21; 28; 32; 33; 35; 47; 51; 58; 79; 81; 94; 95]

Тема III. Афганістан в орбіті геополітичних інтересів наддержав і сусідніх країн

Лекція 5. Міжнародне становище і зовнішня політика Афганістану після Другої світової війни

Зовнішня політика монархічного Афганістану в середині 40-х – на початку 70-х років ХХ ст. Саурська революція 1978 р. і радянська військова інтервенція. “Антитерористична операція” 2001 р. в Афганістані та її міжнародні наслідки.

Література [8; 26; 27; 30; 31; 48; 56; 86; 96]

Тема IV. Особливості зовнішньої політики країн Арабського Сходу (Машрику) після Другої світової війни

Лекція 6. Зовнішня політика республіканських режимів Арабського Сходу

Еволюція зовнішньої політики Арабської Республіки Єгипет: від “некапіталістичної орієнтації” Гамалія Абдель Насера до “інфітаху” Анвара Садата і прагматизму Хосні Мубарака. Особливості зовнішньої політики режимів Хафеза Асада і Саддама Хусейна.

Лекція 7. Зовнішня політика монархій Машрику

Зовнішня політика Саудівської Аравії й держав Перської затоки. Особливості міжнародного становища і зовнішньої політики Йорданського Хашимітського Королівства.

Література [4; 5; 11–13; 17; 19; 20; 25; 41–43; 45; 50; 52; 59; 60; 69; 73; 76; 77]

Тема V. Ескалація близькосхідного конфлікту наприкінці 40-х – 80-х роках ХХ ст.

Лекція 8. Близькосхідний конфлікт у другій половині 40-х – наприкінці 60-х років ХХ ст.

Проголошення Держави Ізраїль і формування її зовнішньої політики. “Шестиденна війна” 1967 р. та її міжнародно-правові наслідки.

Лекція 9. Поворот від війни до пошуків миру в близькосхідному конфлікті (початок 70-х – 80-ті роки ХХ ст.).

“Війна Судного дня” 1973 р. та її міжнародні наслідки. Операція “Мир для Галілеї” 1982 р. та її результати. Палестинська проблема у 80-х роках “Інтифада”.

Література [3; 23; 40; 46; 53; 54; 61–63; 67; 70; 73; 75; 82; 83–85; 89; 90; 93]

Тема VI. Сучасний стан і перспективи близькосхідного урегулювання

Лекція 10. Близькосхідний мирний процес наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Формалізація близькосхідного мирного процесу на початку 90-х років ХХ ст. Створення Палестинської національної автономії. “Дорожня карта” 2003 р., особливості її реалізації.

Література [3; 29; 34; 46; 49; 57; 59; 72; 88; 91]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Формування сучасної політичної карти Близькосхідного регіону.
2. Виникнення Палестинської проблеми і спроби її урегулювання до Другої світової війни.
3. Сучасне міжнародне становище і зовнішня політика Афганістану.
4. Іранська ядерна програма: міф чи загроза регіональній безпеці.
5. Американська концепція “ширшого Близького Сходу”.
6. Сутність і особливості реалізації іранської стратегії “експорту ісламської революції”.
7. Близькосхідна політика Турецької Республіки.
8. Курдська проблема в міжнародних відносинах на Близькому Сході.
9. Створення і діяльність Ліги арабських держав.
10. Проблема нерозповсюдження ядерної зброї на Близькому Сході.
11. Саддам Хусейн як державний діяч і дипломат.
12. Особливості сучасного міжнародно-правового становища Республіки Ірак.

13. Сучасне міжнародне становище і зовнішня політика Ліванської Республіки.
14. Політичний портрет Хафеза Асада.
15. Зовнішня політика Сирійської Арабської Республіки на сучасному етапі.
16. Гамаль Абдель Насер як державний діяч і дипломат.
17. Політичний портрет Анвара Садата.
18. Зовнішня політика Арабської Республіки Єгипет на сучасному етапі.
19. Політичний портрет Хосні Мубарака.
20. Особливості зовнішньої політики Республіки Судан.
21. Урегулювання проблеми єменської єдності.
22. Створення і діяльність Ради співробітництва арабських держав Перської затоки.
23. Особливості зовнішньої політики Королівства Саудівська Аравія.
24. Хусейн Бен Талал як державний діяч і дипломат.
25. Особливості зовнішньої політики Йорданського Хашимітського Королівства.
26. Аріель Шарон як державний діяч і дипломат.
27. “Дорожня карта” Близькосхідного мирного урегулювання: проблеми і перспективи.
28. Міжнародно-правові засади проголошення незалежної Палестинської арабської держави.
29. Політичний портрет Ясира Арафата.
30. Стратегічне партнерство між Державою Ізраїль і США.
31. Українсько-ізраїльські міждержавні відносини на сучасному етапі.
32. Близькосхідний напрям зовнішньої політики України.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Участь Османської імперії в Першій світовій війні.
2. Мудреське перемир'я 30 жовтня 1918 р. і розпад Османської імперії.
3. Підписання Севрського мирного договору 10 серпня 1920 р. та його наслідки.
4. Договори про дружбу і братерство між націоналістичною Туреччиною й РСФРР та УСРР.
5. Лозаннська мирна конференція 1922–1923 рр. та її рішення щодо територіальних меж Туреччини й режиму Чорноморських проток.
6. Зовнішня політика Турецької Республіки у 20–30-ті роки ХХ ст.
7. Зовнішня політика Турецької Республіки під час Другої світової війни.
8. Міжнародне становище Персії після Першої світової війни.
9. Персько-російський договір 26 лютого 1921 р. та його значення.
10. Зовнішня політика Рези Шаха у 20–30-ті роки ХХ ст.
11. Іран у Другій світовій війні.
12. Відновлення міжнародного суверенітету Афганістану й підписання афгансько-російського Договору про дружбу 28 лютого 1921 р.
13. Зовнішня політика Афганістану у 20-ті — середині 40-х років ХХ ст.
14. Встановлення французького мандату над Сирією й Ліваном.
15. Декларація Артура Бальфура 1917 р.
16. Встановлення британського мандату над Палестиною.
17. Активізація сіоністського руху на початку 20-х років ХХ ст. і загострення арабо-єврейського конфлікту в Палестині.
18. Комісія лорда Вільяма Піла та її проєкт урегулювання палестинської проблеми.
19. Друга “Біла книга” британського уряду щодо політики на Близькому Сході 1939 р.
20. Міжнародне становище Палестини під час Другої світової війни.
21. Створення емірату Трансйорданія та його міжнародно-правове становище.
22. Створення Королівства Ірак і його міжнародно-правове становище.
23. Проголошення незалежності Іраку та його зовнішня політика на початку 30-х — середини 40-х років ХХ ст.
24. Об'єднання Аравійського півострова під владою Саудитів.

25. Зовнішня політика Саудівської Аравії у 30-ті — середині 40-х років. XX ст.
26. Відновлення міжнародного суверенітету Єгипту 1922 р.
27. Зовнішня політика Королівства Єгипет у 20-ті — середині 40-х роках XX ст.
28. Міжнародне становище Турецької Республіки після завершення Другої світової війни.
29. Реалізація “Доктрини Трумена” в Туреччині.
30. Вступ Турецької Республіки в НАТО та її зближення зі США.
31. Участь Турецької Республіки в євроінтеграційному процесі.
32. Турецько-грецькі відносини після Другої світової війни.
33. Відносини Туреччини з СРСР і країнами радянського блоку.
34. Кіпрська проблема і перспективи її вирішення.
35. Близькосхідна політика Туреччини після Другої світової війни.
36. Зносини Турецької Республіки з учасниками СНД.
37. Перспективи вступу Туреччини до ЄС.
38. Турецько-українські відносини на сучасному етапі.
39. Міжнародне становище Ірану після завершення Другої світової війни.
40. Націоналізація “Англо-іранської нафтової компанії” 1951 р. та її міжнародні наслідки.
41. Зовнішня політика Ірану за правління Мохаммеда Рези Пехлеві.
42. Особливості зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран.
43. Іраксько-іранська війна 1980–1988 рр. та її міжнародні наслідки.
44. Іранська ядерна програма і регіональна стабільність.
45. Зносини Ірану з учасниками СНД.
46. Курдська проблема в системі міжнародних відносин Близького й Середнього Сходу.
47. Міжнародне становище і зовнішня політика Афганістану в середині 40-х — середині 70-х років XX ст.
48. Ліворадикальний переворот у Кабулі 27 квітня 1978 р. і погіршення міжнародного становища Афганістану.
49. Окупація Афганістану радянськими військами та її міжнародні наслідки.
50. Пошуки мирного урегулювання Афганської проблеми і підписання Женевських угод 1988 р.

51. Міжнародне становище Афганістану в 90-ті роки XX ст. і дипломатична ізоляція режиму “Талібану”.
52. “Антитерористична операція” США і Великої Британії в Афганістані 2001 р. та її міжнародні наслідки.
53. Здобуття незалежності Сирією та її міжнародне становище в середині 40-х – середині 50-х років XX ст.
54. Спроба створення Об'єднаної Арабської Республіки 1958 р. і причини її невдачі.
55. Зовнішня політика сирійських урядів Партії арабського соціалістичного відродження і режиму Хафеза Асада.
56. Сучасне міжнародне становище і зовнішня політика Сирійської Арабської Республіки.
57. Здобуття незалежності Ліваном і його міжнародне становище в середині 40-х – середині 50-х років XX ст.
58. “Доктрина Ейзенхауера–Даллеса” і Ліванська Республіка.
59. Міжнародні аспекти Громадянської війни 1975–1990 рр. у Лівані.
60. Сучасне міжнародне становище і зовнішня політика Ліванської Республіки.
61. Зовнішня політика Королівства Ірак після Другої світової війни і укладення Багдадського пакту 24 лютого 1955 р.
62. Антимонархічна революція 1958 р. в Іраку і зміна зовнішньополітичного курсу країни.
63. Зовнішня політика іракських урядів Партії арабського соціалістичного відродження і режиму Саддама Хусейна.
64. Міжнародно-правові аспекти операції “Буря в пустелі” 1991 р.
65. Міжнародно-правові аспекти операції “Шок і тремтіння” (“Свобода для Іраку”) 2003 р.
66. Міжнародне становище і зовнішня політика Королівства Єгипет після Другої світової війни.
67. Антимонархічна революція 1952 р. в Єгипті й зміна зовнішньополітичного курсу країни.
68. Зовнішня політика режиму Гамалія Абдель Насера.
69. Політика “відкритих дверей” (“інфітах”) режиму Анвара Садата.
70. Сучасне міжнародне становище і зовнішня політика Арабської Республіки Єгипет.
71. Прогошення Єменської Арабської Республіки і проблема її міжнародного визнання.

72. Деколонізація південно-західного узбережжя Аравійського півострова і створення Народної Демократичної Республіки Ємен.
73. Вирішення проблеми єменської державної єдності.
74. Республіка Судан у регіональних міжнародних відносинах.
75. Особливості зовнішньої політики Йорданського Хашимітського Королівства.
76. Особливості зовнішньої політики Саудівської Аравії після Другої світової війни.
77. Деколонізація арабських монархій Перської затоки.
78. Створення, розвиток і діяльність Ради співробітництва арабських держав Перської затоки.
79. Міжнародно-правові обставини проголошення Держави Ізраїль.
80. Особливості вироблення і реалізації зовнішньої політики Держави Ізраїль.
81. Ізраїльська ядерна програма і міжнародний режим нерозповсюдження ядерної зброї.
82. Перша арабо-ізраїльська війна 1948–1949 рр. та її міжнародні наслідки.
83. Суецька криза 1956 р. та її урегулювання.
84. Третя арабо-ізраїльська війна 1967 р. та її міжнародно-правові наслідки.
85. “Війна на виснаження” між Єгиптом та Ізраїлем 1967–1970 рр. і перехід до пошуків мирного урегулювання.
86. Четверта арабо-ізраїльська війна 1973 р. та її міжнародні наслідки.
87. Кемп-Девідські мирні угоди й підписання Єгипетсько-ізраїльського мирного договору 1979 р.
88. Інтервенція Ізраїлю в Ліван 1982 р. (п'ята арабо-ізраїльська війна) та її міжнародні наслідки.
89. Близькосхідне мирне урегулювання 90-х роках ХХ ст.: здобутки і перешкоди.
90. Сучасний стан і перспективи урегулювання Близькосхідного конфлікту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Агаев С. Л.* Иран: внешняя политика и проблема независимости (1925–1941). — М., 1971.
2. *Агаев С. Л.* Рухолла Мусави Хомейни // Вопросы истории. — 1989. — № 6.
3. *Алек Д.* Эпштейн. Войны и дипломатия. Арабо-израильский конфликт в XX веке. — К., 2003.
4. *Александров И. А.* Монархии Персидского залива: этапы модернизации. — М., 2000.
5. *Андайк Р. Дж.* Саддам Хусейн. Политическая биография. — Ростов н/Д, 1999.
6. *Арабаджян З. А.* Иран: власть, реформы, революция (XIX–XX вв.). — М., 1991.
7. *Ататюрк Мустафа Кемаль.* Избранные произведения, речи, выступления. — М., 1966.
8. *Афганистан:* проблемы войны и мира. — М., 1996.
9. *Африка:* Энцикл. справ.: В 2 т. / Гл. ред. А. Громыко. — М., 1986; 1987.
10. *Бар-Зохар М.* Бен-Гурион. — Ростов н/Д, 1998.
11. *Беляев И. П., Примаков Е. М.* Египет: время президента Насера. — 2-е изд., испр. и доп. — М., 1981.
12. *Борисов А. Б.* Роль ислама во внутренней и внешней политике Египта (XX век). — М., 1991.
13. *Валькова Л. В.* Саудовская Аравия: Нефть. Ислам. Политика. — М., 1987.
14. *Варбанець П.* Політичний іслам у Туреччині: між фантомом і реальністю // Людина і політика. — 2003. — № 4.
15. *Варбанець П.* Режим шариату країні не загрожує. Іслам у турецькій політиці // Політика і час. — 2002. — № 10.
16. *Варбанець П.* У повітрі запахло змінами. Регіональні пріоритети зовнішньої політики Туреччини // Політика і час. — 2003. — № 7.
17. *Васильев А. М.* История Саудовской Аравии. — М., 1999.
18. *Васильев Л. С.* История Востока: В 2 т. — М., 1998.
19. *Веселовський А.* Об'єкт суперництва — водні ресурси. Екологічні проблеми Східного Середземномор'я // Політика і час. — 2001. — № 8.

20. *Веселовський А.* У світлі ісламської альтернативи. Східне Середземномор'я: регіональна система підвищеної небезпечності // Політика і час. — 2003. — № 3; 4.
21. *Волович О.* Між Сходом і Заходом. Туреччина на європейсько-азіатському роздоріжжі // Політика і час. — 1998. — № 8.
22. *Вся Азія:* Географ. справ. / Авт.-сост.: Б. А. Алексеев, Н. Н. Алексеева, А. И. Даньшин, И. С. Зонн и др. — М., 2003.
23. *Государство* Ізраїль: Справочник. — М., 1986.
24. *Гренвилл Дж.* Історія ХХ века. Люди. События. Факты: Пер. с англ. О. Суворов. — М., 1999.
25. *Гура В.* Арабський світ: політичний іслам і суспільство // Нова політика. — 2001. — № 1.
26. *Гура В.* Момент істини. “Війни 11 вересня”: Афганістан, Ірак ... // Політика і час. — 2003. — № 4.
27. *Гусаков В.* Афганська квітнева революція 1978 р.: невдала спроба реформ у відсталій країні та в умовах іноземного військового втручання // Людина і політика. — 2004. — № 1.
28. *Гусаков В.* Еволюція визначальних чинників зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран // Людина і політика. — 2002. — № 4.
29. *Гусаков В.* Ізраїльсько-єгипетський та ізраїльсько-палестинський досвід врегулювання близькосхідного конфлікту (Історія та перспективи) // Людина і політика. — 2003. — № 1.
30. *Давыдов А. Д.* Афганистан: войны могло не быть. Крестьяне и реформа. — М., 1993.
31. *Давыдов А. Д.* Афганский конфликт и проблемы его урегулирования // Региональные конфликты в Азии и Северной Америке. — М., 1997.
32. *Данилов В. И.* Турция 80-х: от военного режима до “ограниченной демократии”. — М., 1991.
33. *Долгов І., Зварич В.* “Передова країна” у пошуку своєї ідентичності. Проект США “шир. Близький Схід”: перспективи для Туреччини // Політика і час. — 2004. — № 7; 8.
34. *Егорин А. З.* Война за мир на Ближнем Востоке. — М., 1995.
35. *Жангожа Р., Негель Л.* Гострі кути українсько-російсько-турецького трикутника // Віче. — 1999. — № 11.
36. *Зінько С.* Іслам у світових геополітичних і гео економічних процесах // Людина і політика. — 2004. — № 1.

37. *Ігнат'єв П. М.* Країнознавство. Країни Азії: Навч. посіб. — Чернівці, 2004.
38. *Кальвокорессі П.* Мировая политика после 1945 года: В 2 кн.: Пер. с англ. — М., 2000.
39. *Кириченко В. П.* Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. — К., 2002.
40. *Киселев В. И.* Палестинская проблема в международных отношениях: региональный аспект. — М., 1988.
41. *Кірпенко П., Шпакова Н.* Великі інтереси й великі обов'язки. До питання про близькосхідну політику США // Політика і час. — 2003. — № 4.
42. *Князев А. Г.* Египет после Насера: (1970–1981). — М., 1986.
43. *Коваль В.* Ворота на Близький Схід // Політика і час. — 2004. — № 12.
44. *Козицький А.* Новітня історія країн Азії та Африки: Посіб. для студ. історич. і гуманітар. ф-тів ун-тів. — Львів, 2004.
45. *Коломієць П.* Нова буря увірвалася в пустелю. Війна в Іраку: огляд версій // Політика і час. — 2003. — № 4.
46. *Концельман Г.* Ясир Арафат: от террориста к человеку мира. — Ростов н/Д, 1997.
47. *Коппель О. А.* Перська затока: проблеми безпеки (80–90-ті роки). — К., 1998.
48. *Корниєнко Г. М.* Как принимались решения о вводе советских войск в Афганистан // Новая и новейшая история. — 1993. — № 3.
49. *Корнієвський О., Шиманський В.* У світ, де не спалахують конфлікти. Доктрина розширення демократії: геополітичні аспекти політики США // Політика і час. — 2005. — № 1.
50. *Коровиков А. В.* Исламский экстремизм в арабских странах. — М., 1990.
51. *Ксьондзик Н.* З батьківщиною, але без держави. Курдське питання на межі тисячоліть // Політика і час. — 2002. — № 3.
52. *Кувейт.* Государство и границы. — М., 1999.
53. *Кудрявцев А. В.* Исламский мир и палестинская проблема. — М., 1990.
54. *Лосев С. А., Тыссовский Ю. К.* Ближневосточный кризис: нефть и политика: Новые политико-экономические факторы и их влияние на расстановку сил в регионе. — М., 1980.

55. *Лялькіна Г.* Динаміт. Війна Лоуренса і створення сучасного Близького Сходу // Дзеркало тижня. — 2001. — 8 верес.
56. *Ляховський А. А., Забродин В. М.* Тайны афганской войны. — М., 1991.
57. *Магда Є.* Близькосхідна криза: ретроспектива та прогноз // Нова політика. — 2001. — № 4.
58. *Майдан І. Г.* Інститути державної влади в Ісламській Республіці Іран (ІРІ) // Наук. вісн. Дипломатичної академії України. — К., 2001. — Вип. 5.
59. *Маначинський О.* Близький Схід, озброєний і небезпечний // Політика і час. — 2004. — № 10.
60. *Маначинський О.* У болотах Месопотамії. Операція “Свобода Іраку” та її наслідки // Політика і час. — 2004. — № 9.
61. *Медведко Л. И.* ...Этот Ближний бурлящий Восток: Док. повествование. — М., 1985.
62. *Медведко Л. И.* К востоку и западу от Суэца: Закат колониализма и маневры неоколониализма на Арабском Востоке. — М., 1980.
63. *Меир Голда.* Моя жизнь. — М., 1998.
64. *Меркулов К. А.* Ислам в мировой политике и международных отношениях. — М., 1982.
65. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки):* Підручник / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. — К., 1999.
66. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки):* Підручник / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін. — К., 2001.
67. *Млечин Л.* Зачем Сталин создал Израиль? — М., 2005.
68. *Млечин Л.* Кто взорвал Америку? Империя террора: от “Красных бригад” до “Исламского джихада”. — М., 2002.
69. *Млечин Л.* Путин, Буш и война в Ираке. — М., 2005.
70. *Млечин Л. М.* Моссад. Тайная война. — 2-е изд., перераб. и доп. — М., 2004.
71. *Новейшая история стран Азии и Африки, XX век: Учебник для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч. /* Под ред. А. М. Родригеса. — М., 2001.
72. *Перес Ш.* Новый Ближний Восток: Пер. с англ. — М., 1994.
73. *Попов М. П.* Тридцать семь лет на Ближнем Востоке: Записки дипломата. — М., 2002.

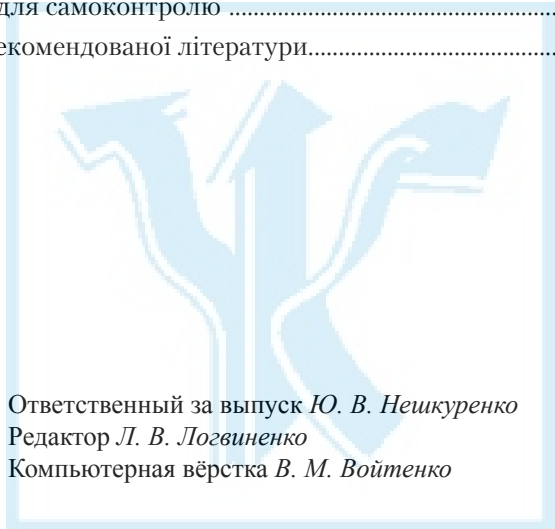
74. *Поцхверія Б. М.* Турція между двумя мировими війнами: Очерки внешней политики. — М., 1992.
75. *Примаков Е. М.* Анатомія ближневсхідного конфлікту. — М., 1978.
76. *Пророченко Н.* Самої нафти вже не досить. Країни Аравійського півострова: економіка, суспільство і проблеми регіональної інтеграції // Політика і час. — 2001. — № 7.
77. *Пророченко Н.* Сила ісламських традицій. Політичні традиції й демократизація у державах Аравійського півострова // Політика і час. — 2003. — № 8.
78. *Розалиев Ю. Н.* Мустафа Кемаль Ататюрк // Вопросы истории. — 1995. — № 8.
79. *Самохвалов В.* Конфлікти — кроки до безодні. Греко-турецькі суперечності й фактор НАТО у відносинах двох країн // Політика і час. — 2001.
80. *Сергійчук І. М.* Новітня історія країн Азії та Африки (1918 — кінець ХХ ст.). — Суми, 2002.
81. *Склярів Л. Е.* Иран 60–80-х годов: Традиционализм против современности. Революция и контрреволюция. — М., 1993.
82. *Смирнов А.* Арабо-израильские войны. — М., 2003.
83. *Стрижов Ю.* СССР и создание Государства Израиль // Международная жизнь. — 1995. — № 11; 12.
84. *Тарасенко В.* Біля витоків створення Держави Ізраїль // Політика і час. — 1997. — № 5; 6.
85. *Тарасенко В.* В останні хвилини перед голосуванням. Біля витоків створення Держави Ізраїль // Політика і час. — 1997. — № 1.
86. *Теплинский Л. Б.* История советско-афганских отношений, 1919–1987. — М., 1988.
87. *Трошин Ю. А.* История стран Азии и Африки в новейшее время (1918–2000). — М., 2004.
88. *Федченко Є.* Інтіфада нового зразка. Ізраїльсько-палестинський конфлікт у вимірі етноконфесійних уявлень про політичну раціональність // Політика і час. — 2000. — № 11; 12.
89. *Федченко Є.* Політика у погонах. Ізраїль: суспільство, влада, армія // Політика і час. — 2002. — № 2.
90. *Федченко Є.* Сіонізм проти постсіонізму // Політика і час. — 2001. — № 2.

91. *Федченко Є.* Що видно у вікно можливостей? Близькосхідна політика Ізраїлю та США після війни в Іраку // Політика і час. — 2004. — № 2.
92. *Філіпенко Л. Н.* Друзі і вороги революційної Туреччини (1918–1922). — К., 1968.
93. *Чувахин Д. С.* Записки советского посла в Израиле. 1964–1967 // Новая и новейшая история. — 1996. — № 5.
94. *Шишкіна В.* Всупереч традиційному погляду. Історико-політичні підстави українсько-турецького партнерства // Політика і час. — 2005. — № 5.
95. *Шишкіна В.* Чорноморський вектор зовнішньої політики Туреччини: історична ретроспектива і сучасність // Людина і політика. — 2004. — № 1.
96. *Шумов С. А., Андреев А. Р.* История Афганистана: Документальное исследование. — М., 2002.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Зовнішня політика країн регіону (Близький Схід)”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Зовнішня політика регіону (Близький Схід)”	6
Теми контрольних робіт	8
Питання для самоконтролю	10
Список рекомендованої літератури.....	14

Ответственный за выпуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Л. В. Логвиненко*
Компьютерная вёрстка *В. М. Войтенко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2385
Межрегиональная Академия управления персоналом (МАУП)
03039 Киев-39, ул. Фрометовская, 2, МАУП